

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir

Judecătorii: Toma Nadejda și Boico Victor,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Pavlov Victor în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui

Focșa Vasile xxxxx, născut la xxxxx,
domiciliat în xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.04.2019 – 13.08.2019;

Instanța de apel: 10.10.2019 – 30.09.2020;

Instanța de recurs: 14.12.2020 – 21.04.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 13 august 2019, *examinând cauza pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală*, Focșa Vasile a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea în penitenciar pentru minori, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare stabilită lui Focșa Vasile a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 (doi) ani.

S-a încasat din contul inculpatului Focșa Vasile cheltuielile de judecată în valoare de 320 lei în beneficiul statului.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Focșa Vasile, în perioada de timp cuprinsă între 24 ianuarie 2019-25 ianuarie 19, seara, acționând în coautorat cu Frunza Mihail, având scopul de a întreține un raport sexual prin constrângere fizică și psihică, știind cu certitudine că xxxxx este minoră, cu intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, în timp ce se afla la domiciliul lui xxxxx, amplasat în xxxxx, i-a propus lui xxxxx să întrețină un raport sexual, iar la refuzul acesteia, Frunza Mihail, având intenția de a o constrânge psihic pe minora

xxxxx, pentru ca acesta să întrețină un raport sexual cu Focșa Vasile, a amenințat-o cu privarea de libertate, spunându-i că nu va ieși din casă vreo 3 zile, dacă nu va întreține un raport sexual cu ultimul.

Astfel, Focșa Vasile, profitând de instabilitatea psihică a părții vătămate, care era speriată de acțiunile lui Frunza Mihail, care a înfrânt rezistența fizică și psihică acesteia, a întreținut un raport sexual forțat cu xxxxx, contrar voinței ei.

Prin acțiunile sale intenționate, Focșa Vasile a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, *violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei, săvârșit cu bună știință asupra unui minor, de două persoane.*

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul a contestat-o cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Focșa Vasile, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, să-i fie stabilită cu aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3) Cod penal și art. 364/1 Cod de procedură penală, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 8 luni, cu executarea în penitenciar pentru minori.

3.1. În motivarea cererii de apel a indicat că art. 70 alin. (3) Cod penal, prevede că la stabilirea pedepsei închisorii pentru persoana care, la data săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, reduse la jumătate. Respectiv, limitele de pedeapsă în cazul infracțiunii incriminate urmau a fi reduse, pedeapsa aplicabilă inculpatului fiind următoarea: închisoare de la 5 la 6 ani.

Astfel, ținând cont de faptul că limitele de pedeapsă aplicabile inculpatului au fost reduse, după aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3) Cod penal, în continuare, după reducerea pedepsei cu 1/3, conform art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, limitele de pedeapsă aplicabile speței în cauză, ar urma să fie închisoare de la 3 ani și 4 luni - la 4 ani.

În opinia acuzării, prima instanță, ținând cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii incriminate, urma să-i stabilească inculpatului pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani și 8 luni, cu executarea în penitenciar pentru minori. Or, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de 3 ani, cu suspendarea condiționată a acesteia, instanța nu a luat în considerare faptul că a fost săvârșită o infracțiune cu caracter grav, de două persoane, în privința unei minore, caracterul prejudiciabil al acestei fapte fiind unul major.

Mai mult decât atât, nu au fost luate în considerare prevederile legale ce stabilesc modul de calculare a pedepsei, fiind stabilită o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de lege, care nu va fi eficientă și nu va asigura realizarea scopului legii penale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2020, a fost admis apelul acuzatorului de stat, cu casarea

sentinței în partea individualizării pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

lui Focșa Vasile, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, art. 70 alin. (3) și art. 79 Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

4.1. Instanța de apel a reținut, că la pronunțarea sentinței prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Focșa Vasile a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, însă nu a ținut cont de circumstanțele reale și personale ale inculpatului, neaplicând corespunzător prevederile legale ce guvernează instituția individualizării pedepsei.

Astfel, inculpatul pînă la începerea cercetării judecătorești, a prezentat instanței de judecată printr-un înscris autentic o cerere prin care a solicitat ca examinarea cauzei penale să fie desfășurată în procedură simplificată în baza art. 364/1 Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

De asemenea, instanța de apel a menționat că vinovăția acestuia se mai probează și prin sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale cum ar fi, declarațiile părții vătămate minore xxxxx (f.d. 20-22); declarațiile suplimentare ale părții vătămate minore xxxxx; declarațiile martorului Claudia Verbițcaia (f.d. 32-33); declarațiile martorului minor Popușoi Petru (f.d. 39); declarațiile martorului Laur Vasile (f.d. 35); proces-verbal de cercetare la fața locului din 04.03.2019 (f.d. 10-11); raportul de expertiză judiciară nr.201930P0073 din 06 martie 2019 (f.d. 27-29).

Analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor art. 101 din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității, instanța de apel le-a apreciat ca fiind dobândite cu respectarea normelor de procedură, fiind pertinente, concludente, utile, care coroborează între ele și indică indubitabil că inculpatul Focșa Vasile a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, *violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei, săvârșit cu bună știință asupra unui minor, de două persoane.*

În opinia instanței de apel, prima instanță a reiterat prevederile art. art. 6, 7, 61, 75-78 Cod penal, însă nu le-a aplicat corespunzător, omițând să aplice și prevederile art. 79 Cod penal.

Caracterizând personalitatea inculpatului, instanța de apel a reținut că acesta anterior nu a fost judecat, la moment este fără antecedente penale, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, a recunoscut vina și sincer s-a căit, iar la momentul comiterii faptei inculpatul nu avea împlinită vârsta de 18 ani. Circumstanțe atenuante conform art. 76 Cod penal, s-au reținut săvârșirea

infracțiunii de către o persoană care nu a atins vârsta de 18 ani, dar și căința sinceră. Circumstanțe ce agravează răspunderea penală conform art. 77 Cod penal în privința lui Focșa Vasile, nu au fost stabilite.

În funcție de caracterul și gradul prejudiciabil infracțiunea prevăzută la art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, face parte din categoria celor grave.

Cu referire la prevederile art. 79, art. 70 alin. (3) Cod penal și reținând că Focșa Vasile a recunoscut vina, judecarea cauzei a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform art. 364/1 Cod de procedură penală, căința sinceră și faptul că infracțiunea comisă face parte din categoria celor mai puțin grave, instanța de apel a considerat rațional de aplicat inculpatului, pedeapsa sub formă de închisoare, în limitele fixate de norma art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, pe un termen de 3 ani.

Totodată, pentru a restabili echitatea socială și a preveni săvârșirea de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane, ținând cont de circumstanțele reale și personale ale inculpatului, instanța de apel a statuat că inculpatul urmează să execute pedeapsa închisorii real, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, nefiind reținute careva temeuri pertinente în vederea suspendării condiționate a executării pedepsei.

În opinia instanței de apel prima instanță nu a luat în considerare faptul că a fost săvârșită o infracțiune cu caracter grav, de două persoane, în privința unei minore, caracterul prejudiciabil al acestei fapte fiind unul major, scopul legii penale nefiind posibil de realizat prin aplicarea unei pedepse cu suspendare condiționată.

5. Avocatul Pavlov Victor în numele inculpatului declară recurs ordinar, solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Focșa Vasile să-i fie aplicată pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Invocând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, apărarea menționează că instanța de apel nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. art. 61, 70, 75, 77, 79 Cod penal, stabilindu-i inculpatului o pedeapsă prea aspră în raport cu gravitatea faptei și cu consecințele survenite.

Susține că instanța de apel nu a reflectat în hotărârea judecătorească refuzul aplicării față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal, precum nici nu a aplicat în deplină măsură prevederile art. 79 Cod penal.

Consideră că instanța de apel a ignorat totalmente circumstanțe importante cum ar fi, căința sinceră, examinarea cauzei în procedura specială, minoratul făptuitorului, lipsa antecedentelor, împăcarea cu partea vătămată, indicând doar fraze tipizate în decizie, astfel lăsând sentința într-o zonă de neclaritate juridică pentru inculpat, și anume care circumstanțe au făcut imposibilă suspendarea executării pedepsei. În aceeași ordine de idei rămâne și abordarea prevederilor art. 79 Cod penal, în partea aplicării unei pedepse mai blânde din altă categorie de pedepse.

6. Procurorul a prezentat referință la recursul apărării, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, considerând că instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75, 76-77, 78 Cod penal, precum și criteriilor generale de individualizare a pedepsei.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Conform dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul menționează, că potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din textul recursului declarat, Colegiul penal constată că apărarea invocă drept temei pentru casarea deciziei instanței de apel prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

În esență, Colegiul penal atestă că apărarea invocă dezacordul cu excluderea de către instanța de apel a prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului, considerând că sub acest aspect decizia recurată este nemotivată.

Analizând argumentele instanței de apel în fundamentarea soluției pronunțate, instanța de recurs consideră decizia întemeiată, iar recursul apărării urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece este vădit neîntemeiat.

În acest context, Colegiul penal menționează, că potrivit art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă – amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Referitor la dezacordul apărării cu modalitatea de executare a pedepsei stabilită inculpatului Focșa Vasile, de către instanța de apel, Colegiul penal reține că aceasta corect a apreciat că modalitatea de executare a pedepsei stabilită inculpatului de către prima instanță, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu este proporțională cu fapta săvârșită de către inculpat.

Or, deși termenul pedepsei stabilite lui Focșa Vasile cu aplicarea prevederilor art. art. 70 alin. (3), 79 Cod penal și art. 364/1 Cod de procedură penală, pe un termen de 3 ani închisoare, nu împiedică instanța de judecată de a aplica prevederile art. 90 Cod penal, totuși Colegiul penal consideră că soluția instanței de apel privind excluderea suspendării condiționate este una întemeiată și motivată.

Astfel, nu pot fi reținute argumentele din recurs prin care se susține că instanța de apel nu a motivat de ce inculpatului nu îi pot fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal, aceasta deoarece în motivarea soluției sale instanța a reținut, că infracțiunea săvârșită de inculpat face parte din categoria celor grave, atentează la inviolabilitatea sexuală a persoanei, a fost săvârșită de către două persoane, în privința unei persoane minore, caracterul prejudiciabil al acestei fapte fiind unul major, prin urmare scopul legii penale nefiind posibil de realizat prin aplicarea unei pedepse cu suspendare condiționată.

Ca urmare, instanța de recurs menționează și faptul că circumstanțele la care face referire apărarea în cererea de recurs au fost luate în calcul la individualizarea pedepsei de către instanța de apel, care a ținut cont de personalitatea inculpatului, de faptul că acesta la momentul săvârșirii infracțiunii era minor, că a recunoscut vinovăția, se căiește sincer și a solicitat ca judecarea cauzei să fie înfăptuită în procedura simplificată.

Față de cele ce preced, Colegiul penal conchide că, instanța de apel la compartimentul individualizării pedepsei, a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 70 alin. (3), 75, 76-77, 79 Cod penal și corect a considerat nejustificată aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Prin urmare, Colegiul penal constată că, concluzia instanței de apel corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta

fiind motivată și aplicată în limitele legii, din care motiv se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Pavlov Victor în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Pavlov Victor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui **Focșa Vasile xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **04 iunie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor